

Број: 05/3-30/3-2020

Информација о привредним кретањима у АП Војводини за јануар 2020. године

Нови Сад, март 2020. године

Садржај

I. Бруто домаћи производ у Републици Србији, IV квартал 2019.....	3
II. Индустрија	5
III. Промет робе у трговини на мало	6
IV. Угоститељство и туризам.....	7
V. Стање на тржишту рада - Анкета о радној снази, IV квартал 2019.....	9
VI. Активна незапосленост.....	11
VII. Кретање цена и инфлација.....	13
Извор података.....	14

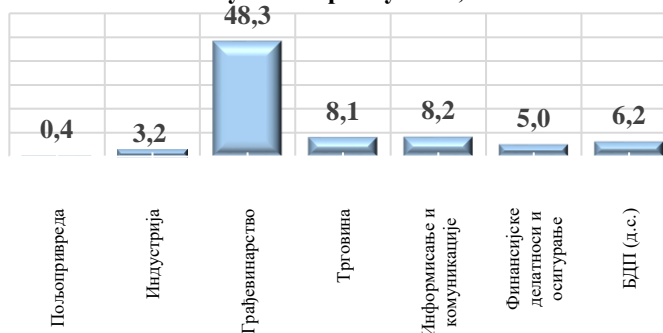
I. Бруто домаћи производ у Републици Србији, IV квартал 2019.

Интензиван пораст активности у сектору грађевинарства и услуга, као и опоравак прерађивачке индустрије у Републици Србији, убрзао је раст БДП-а у **четвртном кварталу 2019. године на 6,2% м.г.**

Убрзан раст БДП-а у четвртном кварталу 2019. године у највећој мери потиче од реализације инвестиција у саобраћајну инфраструктуру, улагања у енергетски сектор и активирања нових производних погона, што је резултирало повећањем активности у грађевинарству од 48,3% у односу на исти квартал претходне године. Инвестиције су подржане унапређењем инвестиционог амбијента што се позитивно одразило на прилив страних директних инвестиција као и повећање инвестиционих кредита у овом тромесечју.

Раст привредне активности у четвртном кварталу 2019. године потиче и од опоравка прерађивачке индустрије и енергетског сектора (3,2% м.г.) као и повећане активности у свим услужним секторима. Значајан реалан раст бруто додате вредности забележен је у сектору трговине на велико и мало, услуга саобраћаја и складиштења (кумулативно, по стопи од 8,1% м.г.) и у сектору информисања и комуникације (8,2% м.г.).

Реалне стопе раста бруто додате вредности по секторима привреде Р. Србије, у IV кварталу 2019, м.г.

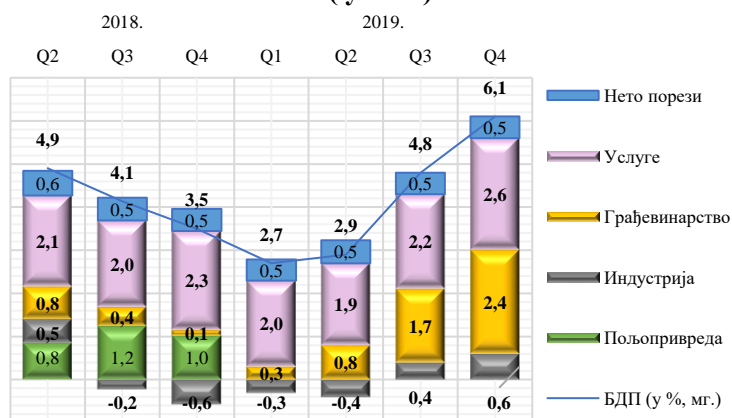

У четвртном кварталу 2019.године, активност у сектору грађевинарства додатно је убрзала раст БДП-а (допринос повећању стопе раста БДП-а у трећем кварталу са 1,7 п.п. повећан је на 2,4 п.п.).

Услед повољних трендова на тржишту рада (повећање запослености и повећање зарада), активност у сектору услуга расле је по двоцифреној стопи посебно у четвртном кварталу тако да је позитиван допринос стопи раста БДП-а са 2,2 п.п у трећем кварталу повећан на 2,6 п.п.

Током четвртог квартала 2019. године, забележен је међугодишњи раст бруто додате вредности индустрије, што је потакнуто активирањем нових производних капацитета у прерађивачкој индустрији.

Допринос међугодишњем расту БДП-а (у п.п.)

На раст је утицала и ниска база прерађивачке индустрије у четврто кварталу претходне године која је била смањена због увођења такси прво од 10%, а затим од 100% на производе који

се испоручују на Косово и Метохију. Допринос индустрије расту стопе БДП-а у трећем и четвртм кварталу 2019. године износио је 0,4 п.п и 0,6 п.п, респективно.

Допринос пољопривреде расту стопе БДП-а у четвртм кварталу 2019. године био је неутралан.

На расходној страни БДП-а, у четвртм кварталу 2019. године, најзначајнији допринос расту економске активности даје повећање инвестиција и личне потрошње.

У односу на исти квартал претходне године, потрошња становништва је порасла за 3,1%, а финална потрошња (НПИД)¹ повећана је за 2,7%. Извор раста домаће тражње су повећане зараде, раст запослености и повећано коришћење потрошачких кредита од стране становништва.

Повећана је и финална потрошња државе (2,5%) у односу на исти квартал претходне године.

Међугодишње посматрано, у четвртм кварталу 2019. године, фиксне инвестиције (брuto инвестиције у основна средства) забележиле су високу стопу раста од 29,6%.

Висок раст фиксних инвестиција доминантан је фактор раста БДП у четвртм кварталу 2019. године. Учешће фиксних инвестиција у БДП-у, четвртм квартала 2019. године, износило је 23,9%. После дужег времена државне инвестиције достигле су близу 5% БДП-а и биле су усмерене већим делом на унапређење транспортне и енергетске инфраструктуре. Приватне инвестиције су износиле 19,1% БДП-а и већим делом су биле усмерене на повећање производних капацитета, али и већем расту увоза опреме.

Поред сопствених извора финансирања, укључујући и рекордно висок прилив СДИ (бруто прилив СДИ у 2019. години износио је 3,8 млрд еура), инвестиције су у великој мери финансиране путем банкарских кредита. Међугодишње посматрано, у децембру 2019. години кредити привреди су повећани за 9,8%.

Повећање економске активности у трећем и четвртм кварталу 2019. године, надокнадило је почетно успоравање, тако да је према најновијим проценама², **на годишњем нивоу раст БДП-а износио 4,2% мг**. Доминантан извор раста БДП-а је раст фиксних инвестиција по међугодишњој стопи од 14,2% и стабилан раст личне потрошње.

¹*Непрофитне институције које пружају услуге домаћинствима -НПИД

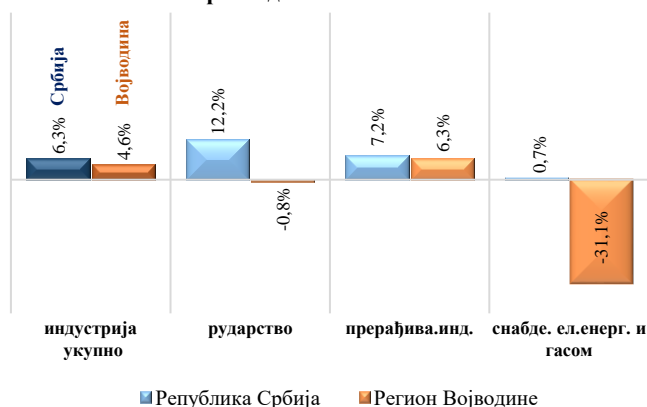
² Извор података: Министарство финансија Републике Србије и НБС;

II. Индустија

Међугодишње посматрано, **индустијска производња у Републици Србији у јануару 2020. године већа је за 6,3%** у односу на јануар 2019. године. Раст је остварен у сва три сектора: прерађивачка индустрија (7,2%); рударство (12,2%) и снабдевање ел. енергијом гасом, паром и климатизација (0,7%).

Индустријска производња у АП Војводини, у јануару 2020. посматрано међугодишње, забележила је **раст од 4,6%**. Посматрано по секторима, обим производње у сектору рударства мањи је за 0,8%, у сектору прерађивачке индустрије је већи за 6,3%, док је ниво активности у сектору снабдевања електричном енергијом, гасом и паром мањи за 31,1% у односу на исти месец 2019. године.

Стопе раста индустрије у Србији и Војводини, укупно и по секторима делатности I 2020/I 2019.

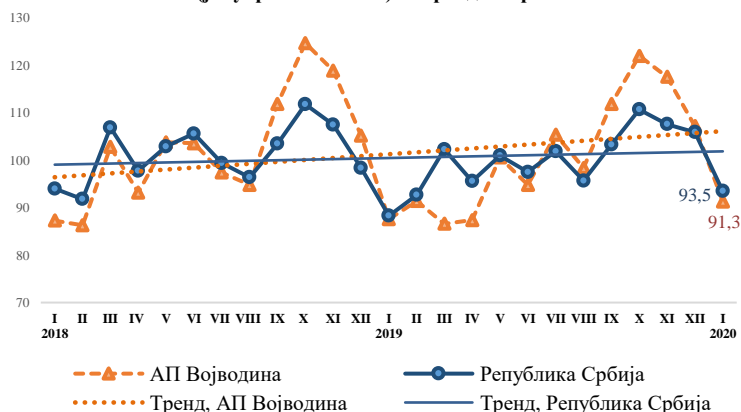

У прерађивачкој индустрији, доминантном сектору укупне индустрије са учешћем од 93,5%, забележено је повећање физичког обима производње у 16 производних области које чине 62,2% поменутог сектора. У јануару 2020. године, нивоу прерађивачке индустрије највише су позитивно допринеле производња електричне опреме; прехранбених производа; фармацеутских и хемијских производа, док највећи негативан допринос имају производња моторних возила и приколица; кокса и деривата нафте; машина и опреме на другом месту непоменуте и дуванских производа.

Остварен ниво обима производње индустрије Републике Србије у јануару 2020. године мањи је за 6,5%, а у Региону Војводине за 8,7% од просечног нивоа обима производње у 2019. години.

Током претходне две године и почетком 2020. године, тренд укупне индустријске производње у Републици Србији као и у Региону Војводине, задржао је благо растући смер кретања.

Индекси индустријске производње (јануар 2020/0 2019) са трендом кретања

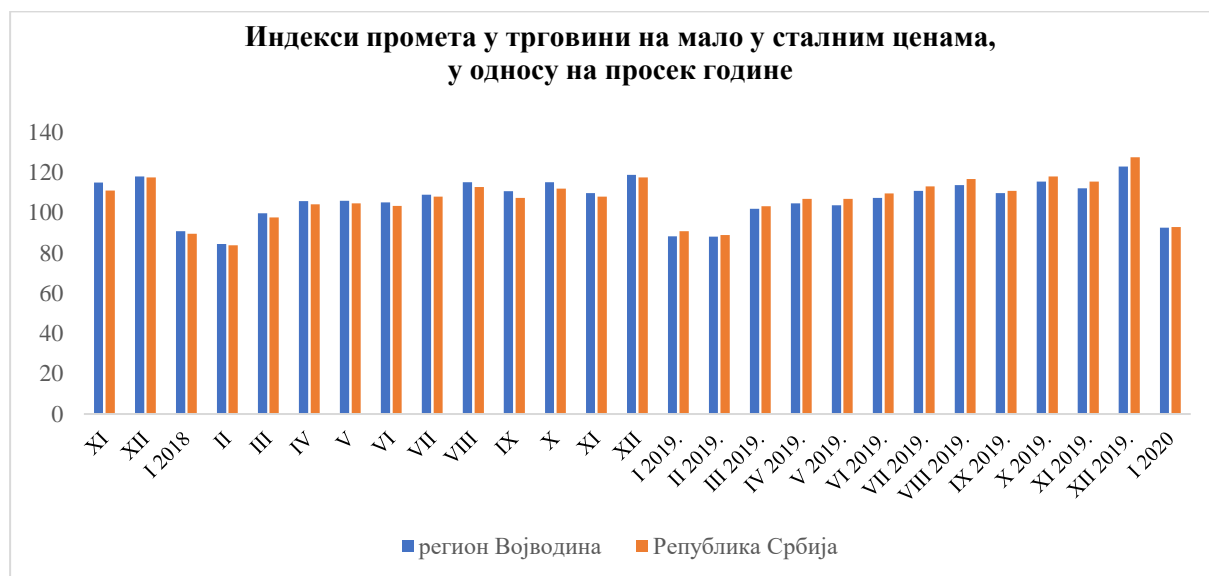
На крају јануара 2020. године у поређењу са истим месецом претходне године, **залихе готових производа у индустрији Региона Војводине** смањене су за 5,1%, а посматрано по наменским групама, смањене су код: енергије (-18,4%); трајних производа за широку потрошњу (-8,5%); нетрајних производа за широку потрошњу (-6,7%), док су повећане код интермедијарних производа, осим енергије (1,1%) и капиталних производа (7,9%).

III. Промет робе у трговини на мало

Према претходним подацима РЗС, промет робе у трговини на мало у Војводини, у јануару 2020. године у односу на јануар 2019.године, већи је у текућим ценама 13,4%, а у сталним ценама за 10,9 %. Такође, ниво промета у трговини на мало, рачунато за Републику Србију, у јануар 2020.године у односу на јануар 2019.године, у текућим ценама већи је за 13,4 %, а рачунато у сталним ценама забележен је раст од 10,9 %.

Поредећи ниво промета робе у трговини на мало у Војводини, у јануару месецу 2020. године у односу на просечан ниво промета у 2019. години, рачунато у текућим ценама забележен је пад од 6,8 %, а такође, и у сталним ценама, пад од 7,4%.

У Републици Србији забележен је пад промета у текућим ценама од 6,3 % и сталним ценама од 7,1% (Графикон).

У јануару 2020. године у односу на децембар 2019.године забележен је пад промета у трговини на мало, у Републици Србији за 19,6 %, у текућим ценама и 20,1 % у сталним ценама. У јануару у региону Војводине остварен је пад од 18,9% у текућим ценама и 19,4 % у сталним ценама.

На унутрашњем тржишту Републике Србије, у јануару 2020.године, рачунато у текућим ценама, забележено је повећање промета код групе храна, пиће и дуван за 10,0% и повећање за 7,0 % у сталним ценама, код непрехрамбених производа, осим моторних горива повећање за 14,8 % у текућим ценама и за 14,1 % у сталним ценама. Код групе моторна горива, забележено је повећање у текућим ценама за 19,1 % а у сталним ценама 14,9% у односу на ниво промета ових производа у истом периоду 2019.године.

IV. Угоститељство и туризам

Према подацима Републичког завода за статистику, за месец јануар 2020.године, Републику Србију је посетило **220.733** туриста, што чини повећање од **24,2%** у односу на исти месец претходне године. Од укупног броја посетилаца, 51,6% (113.959) су чинили домаћи туристи (раст од 20,2% у поређењу са јануаром 2019.године), док су страни туристи (106.774) имали учешће од 48,4% (раст од 28,7% у поређењу са јануаром 2019.године).

У посматраном месецу, у региону Војводине, укупан број долазака туриста (**30.699**) остварио је повећање од **21,8%** у односу на исти месец 2019.године. Од тога, остварено је повећање броја долазака домаћих туриста за 20,7% и раст долазака страних туриста за 23,3%. Од укупног броја туриста у Војводини, 56,4% су чинили домаћи, а 43,6% страни туристи.

Са датим бројем долазака туриста, Војводина је у јануару 2020.године учествовала са **13,9%** у укупним доласцима туриста у Републику Србију, и то са 15,2% у доласцима домаћих, односно са 12,5% у доласцима страних туриста.

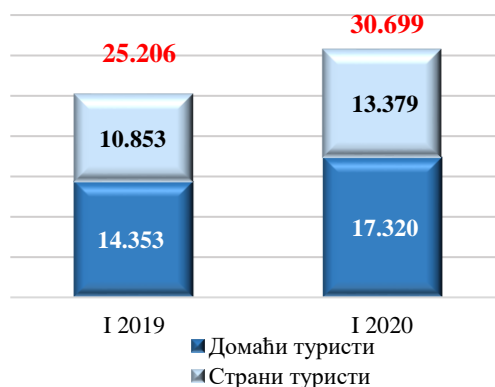
У јануару 2020.године, у Републици Србији је евидентирано укупно **689.582** ноћења туриста, што представља повећање од **25,1%** у односу на исти месец 2019.године. Од укупног броја ноћења, број ноћења домаћих туриста (393.006) је чинио 57,0% и већи је за 22,5% у поређењу са јануаром 2019. године, док је број ноћења страних туриста (296.576) имао учешће од 43,0% у укупном броју остварених ноћења и већи је за 23,3% у односу на исти месец претходне године.

У Војводини је у јануару број регистрованих ноћења туриста повећан за **17,4%** у односу на исти месец претходне године. Од тога, број ноћења **домаћих туриста** остварио је раст од 13,9%, а број ноћења **страних туриста** раст од **23,3%** у односу на јануар 2019. године. Од укупног броја ноћења, 60,5% су чинили домаћи, а 39,5% страни туристи.

Са датим бројем регистрованих ноћења, Војводина је учествовала са **11,1%** у укупним ноћењима туриста у Републици Србији у јануару текуће године, и то са 11,8% у ноћењима домаћих, односно са 10,2% у ноћењима страних туриста.

У јануару 2020.године, од изабраних туристичких места на нивоу Војводине, мерено бројем долазака туриста и домаћи и страни туристи највише су боравили у **Новом Саду** и градским насељима Новог Сада, што је резултат препознавања Новог Сада као *city break* дестинације, конгресног центра у Србији и места одржавања значајних манифестација, од којих је ЕХИТ фестивал најзначајнија.

Доласци туриста у Војводину, у јануару 2019. и 2020. године

Ноћења туриста у Војводини, у јануару 2019. и 2020. године

Највећи раст броја долазака туриста, у посматраном периоду у односу на исти период претходне године, остварила је **Бања Русанда** од **192,9%**.

Највећи раст броја ноћења туриста, у посматраном месецу у односу на исти месец прошле године, остварила је, такође, Бања Русанда од **80,0%** (раст ноћења домаћих туриста од **93,5%** и раст ноћења страних туриста од **3,3%**). **Највећи пад** броја ноћења туриста забележен је у граду **Сомбору** од **19,7%**.

Посматрано на нивоу целе земље, у поређењу са земљама из којих долазе страни туристи, у јануару 2020.године, највећи број **долазака страних туриста** забележили су туристи из **Црне Горе** (8.997 долазака, што је за 11,4% више него у истом месецу претходне године), док су највећи број **ноћења туриста** забележили туристи из **Румуније** (34.446 ноћења, што је за 51,0% више него у јануару претходне године). Из групе ваневропских земаља, у јануару 2020. године, највећи број долазака у Републику Србију забележили су туристи из **Кине укљ. Хонг Конг** (8.183 доласка, што је 145,4% више него у истом месецу претходне године) као и највећи број ноћења туриста (17.927 ноћења, што је за 85,3% више него у истом месецу претходне године).

У 2019.години девизни прилив од туризма у Републици Србији био је у порасту за **9,0%** (1.4 милијарде евра) и у односу на 2018. годину већи је за 119 милиона евра, а девизни одлив од туризма у Републици Србији порастао је за **15,7%** (1.6 милијарди евра), у односу на 2018. годину.

V. Стање на тржишту рада - Анкета о радној снази, IV квартал 2019..

На основу резултата Анкете о радној снази у четвртном кварталу 2019. године број запослених у Републици Србији износио је 2.938.200 а број незапослених 314.100.

Стопа запослености на републичком нивоу за дати период износи 49,7% а стопа незапослености 9,7%.

Међугодишњи раст броја запослених износио је 120.900, док је број незапослених смањен за 102.500 лица. У односу на исти квартал претходне године, стопа запослености већа је за 2,3 п. п., а стопа незапослености мања је за 3,2 п. п.

У Региону Војводине, у истом периоду, популација становништва 15 и више година бројала је 1.583.300, што чини смањење од 0,5% односно 8.000 лица.

Према Анкети, у Војводини, укупан број запослених је 781.100 лица а број незапослених који су тражили посао износио је 67.200.

У односу на стање у истом кварталу претходне године, број запослених повећан је за 3,8% (28.600), док је број незапослених опао за 29,2% (27.800).

Стопа запослености достигла је 49,3%, што је за 2,0 п.п. више у односу на исти период претходне године.

Стопа незапослености износила је 7,9%, што је за 3,3 п.п. мање у односу на стање у истом кварталу претходне године.

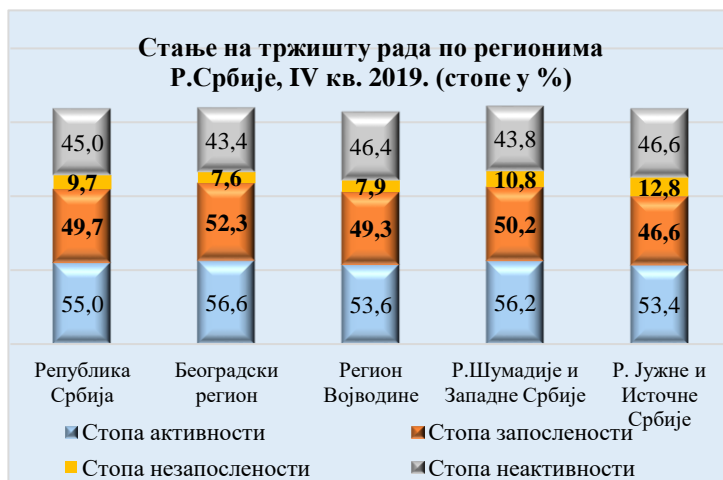

Посматрано по регионима Србије, највећа стопа запослености забележена је у Београдском региону (52,3%).

У односу на републички просек, стопа запослености у региону Војводине је нижа за 0,4 п.п., а стопа незапослености је такође нижа и то за 1,8 п.п.

Стопа незапослености у Војводини је веома ниска (7,9%) и налази се одмах иза Београдског региона (7,6%).

Стопа неактивности становништва старости 15 и више година (53,6%) је још увек нижа од републичког просека (55,0%).

У четвртном кварталу 2019.године у Војводини, популација радног узраста (15-64) посматрана међугодишње, мања је за 15.000 лица. У контингенту радног узраста, број запослених је повећан за 21.300 (3,8%, мг.) и износи 752.600лица.

Стопа запослености (61,7%) повећана је за 2,4 п.п. у односу на стање у истом кварталу претходне године. Број незапослених смањен је за 28.400 (30,0%, мг) а стопа незапослености је мања за 3,4 п.п. (са 11,5% смањена на 8,1%).

Контингент младе популације (од 15-24 године) у Војводини бројао је 192.200 лица, што је за 3.100 лица или 2,6% мање у односу на исти квартал претходне године. Од тога, било је радно ангажовано 50.200 а незапослено 15.500 младих лица.

Посматрано међугодишње, у овом кварталу, број запослених је већи за 1.400 или за 2,8%.

Стопа запослености младих у Војводини од 24,9%, већа је 1,2 п.п. у односу на исти квартал претходне године. У односу на стање запослености младих у осталим регионима, у региону Војводине већ дуже време, стопа запослености младих је највиша.

Стопа незапослености у групи младих (од 15-24) у Војводини је ниска (26,1%) и налази се одмах иза Београдског региона (21,2%). У односу на стање у истом кварталу претходне године, у Војводини, **стопа незапослености је** мања за 2,5 п.п. а број незапослених је мањи за 1.700 лица.

Стопа активности младих у Војводини (старости од 15-24) у односу на стање у другим регионима Србије је највећа (33,7%).

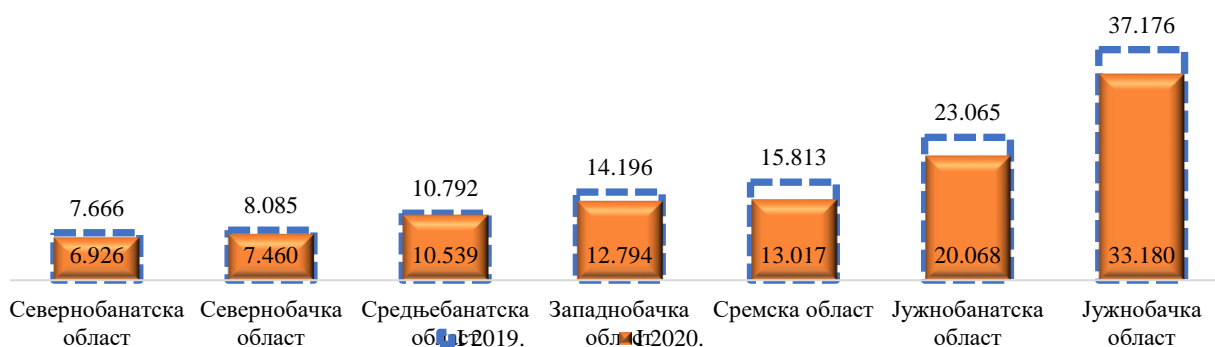
У четвртном кварталу 2019. године у Војводини запослених младих лица и лица која активно траже посао у старосној у групи од 15-24 било је 66.000 а неактивних (студенти, лица која обављају кућне послове, лица као нису активно тражила посао или у посматраној седмици нису обављали ниједан плаћени посао) је било 129.900.

VI. Активна незапосленост

Према подацима Националне службе за запошљавање (НСЗ), на крају јануара 2020. године у Републици Србији је евидентирано **516.508** активно незапослених лица³, што чини смањење од 7,8% (-44.014 лица) у односу на јануар 2019. године. Пад броја незапослених забележен је у свим регионима РС, док је процентуално највеће смањење регистровано у Региону Војводине.

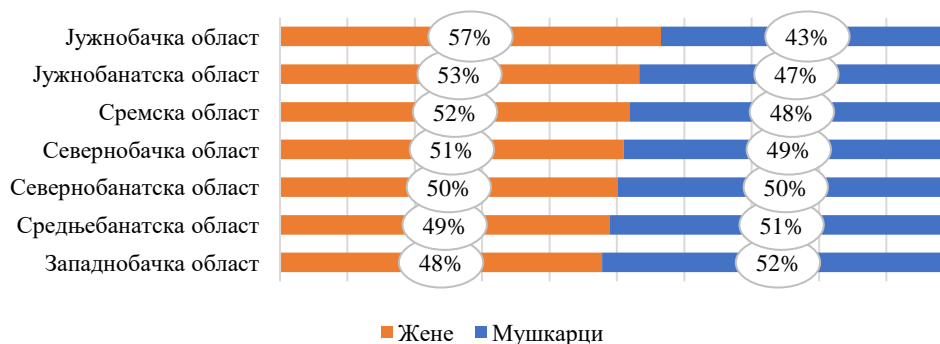
Број незапослених лица смањен је у свим областима Региона Војводине, где је забележено **103.984** активно незапослених лица, што представља смањење од 11,0% (-12.809 лица), чему су највише допринели пад броја незапослених у Јужнобачкој (-3.996 лица) и Јужнобанатској области (-2.997), који збирно чине преко половине (54,6%) укупног броја пада незапослених лица у Региону Војводине. Најмањи број активно незапослених лица регистрован је у Севернобанатској (6.926) и Севернобачкој области (7.460).

Кретање броја активно незапослених лица према областима Региона Војводине

Посматрано према полу, у Региону Војводине у структури активно незапослених лица 47,3% чине мушкарци, а 52,7% жене. Већи број незапослених жена у односу на мушкарце забележен је у Јужнобачкој, Јужнобанатској, Сремској и Севернобачкој области, док је мањи број незапослених жена у односу на мушкарце забележен је у Средњебанатској и Западнобачкој области. У Севернобанатској области је уједначена структура незапослених жена и мушкараца.

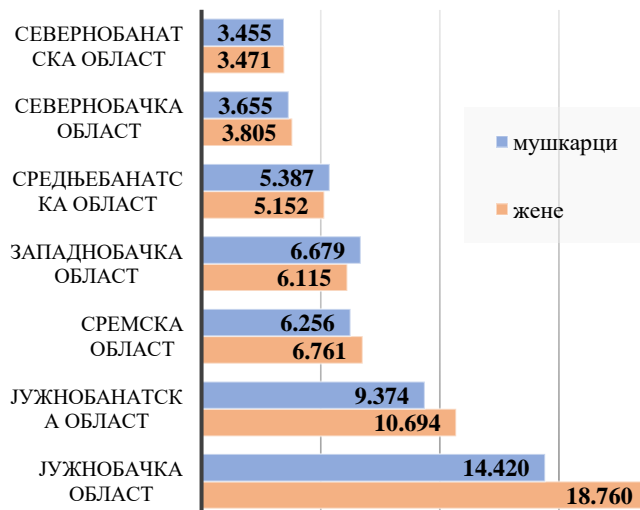
Структура незапослених лица у евиденцији НСЗ, према полу, јануар 2020.

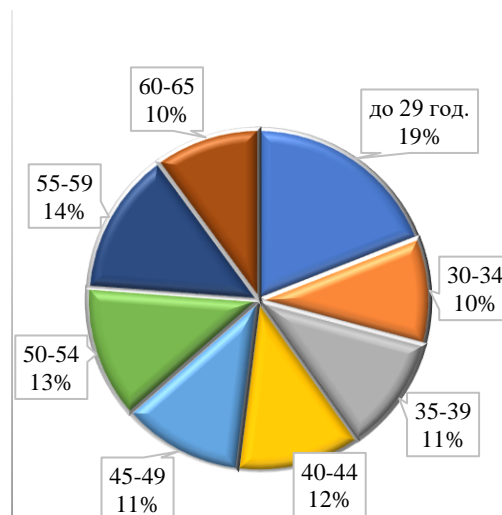
³ Национална служба од 1999. године не располаже појединим подацима за територију АП Косово и Метохија, тако да подаци садржани у обухвату представљају податке из евиденције филијале Косовска Митровица.

Посматрано према старосној структури у Региону Војводине, готово петину активно незапослених лица чине млади до 29 година (19%). У групама старости 30-34 и 35-39 година активно траже посао још 21% незапослених, кумулативно. Незапослена лица која по правилу

Незапослена лица према областима и полу, јануар 2020.

Незапослена лица према старости у Војводини, јануар 2020.

теже налазе посао или на њега чекају дуже су у групама старости 50-54, 55-59 и 60-65 година и та популација чини 37% (13%, 14% и 10%, респективно) од укупног броја незапослених.

На крају јануара 2020. године, 40,0% активно незапослених је на посао чекало годину дана или мање, док преосталих 60,0% чека на посао дуже од годину и више дана.

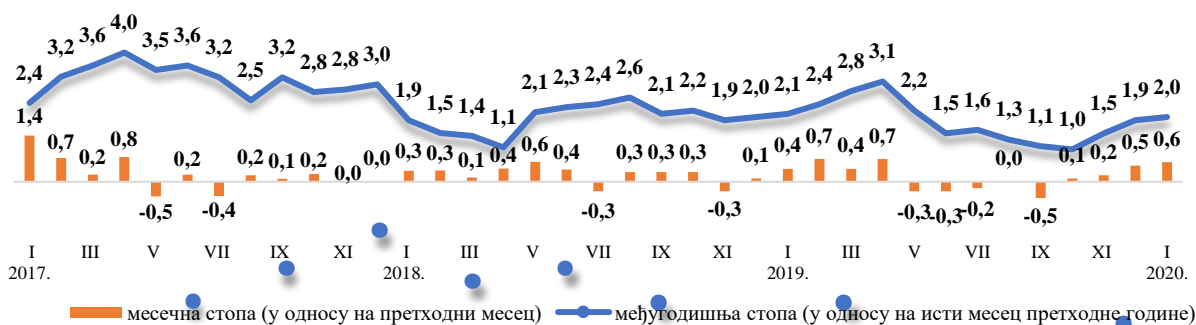
VII. Кретање цена и инфлација

Међугодишње посматрано и мерено растом потрошачких цена производа и услуга, инфлација је у јануару 2020. године износила 2,0%.

Базна инфлација (индекс потрошачких цена по искључењу хране, енергије, алкохола и цигарета) наставила је стабилно кретање и у јануару је износила 1,0% међугодишње.

У односу на ниво цена у претходном месецу, потрошачке цене у јануару забележиле су раст од 0,6%. Ниво цена роба је порастао за 0,6%, а ниво цена услуга за 0,3%. На месечно кретање цена највише су утицали поскупљење поврћа, прерађене хране, туристичких пакет-аранжмана и нафтних деривата, док је у супротном смеру деловало сезонско појефтињење одеће, обуће и свежег меса.

Инфлација мерена индексом потрошачких цена

Највећи допринос међугодишњој стопи раста јануарске инфлације (2,0%) дале су следеће групе потрошње: Храна и безалкохолна пића, стопа раста од 2,3% (допринос 0,7 п.п.), Стан, вода, ел. енергија, гас и др. горива, раст од 2,9%, (допринос 0,4 п.п.) и Алкохолна пића и дуван, раст од 5,4% (допринос 0,4 п.п.).

Посматрано по главним групама производа и услуга класификованих према намени потрошње, у јануару 2020. године, у односу на исти месец претходне године, највећи допринос међугодишњој инфлацији (0,7 п.п.) забележен је у групи Храна и безалкохолна пића, са растом цена од 2,3%. У оквиру ове групе повећање цена меса по стопи од 4,4% је са 0,3 п.п. допринело расту годишње стопе инфлације. У супротном смеру највише је допринео пад цена поврћа (-4,6%), што је умањило поскупљења у овој групи потрошње за 0,2 п.п.

Највећи допринос расту у групи Стан, вода, ел. енергија, гас и др. горива, имале су повећане цене ел. енергије, гаса и других горива (мг. стопа раста од 3,1% и допринос од 0,3 п.п.).

Доприноси међугодишњој инфлацији, јануар 2020. године

У оквиру групе Алкохолна пића и дуван, повећање цена дувана по стопи од 7,6% је са 0,3 п.п. допринело расту годишње стопе инфлације.

Извор података

1. Републички завод за статистику Републике Србије
2. Народна банка Србије
3. Национална служба за запошљавање
4. Стручна служба за привредни систем и економску политику, Привредна комора Војводине